

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**  
**МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**  
**РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - РУСЕ**

**АНАЛИЗ**

**НА**

**КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ**

**И**

**ЗДРАВНИЯ СТАТУС НА НАСЕЛЕНИЕТО**

**НА ГРАД РУСЕ**

**ЗА 2020 ГОДИНА**

**юни 2021**

Контролът и оценката на показателите за качеството на атмосферния въздух в приземния слой се извършват в съответствие със Закона за чистотата на атмосферния въздух (ДВ бр.45/1996г.) и Наредба № 7 за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (ДВ бр.45/1999г.).

Пределно допустимите концентрации за фини прахови частици (ФПЧ10) са съгласно Наредба № 9 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици и олово в атмосферния въздух (ДВ бр.46/1999г.). Пределно допустимите концентрации за общ суспендиран прах и сероводород са съгласно Наредба № 14 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населени места (ДВ бр.88/1997г.).

Пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух са:

- Максимална еднократна - допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;
- Средноденоношна - допустимата концентрация в продължение на 24 часова експозиция. Получава се като средноаритметична величина от единичните измервания в продължение на 24 часа;
- Средногодишна - допустимата концентрация в продължение на едногодишна експозиция. Получава се като средноаритметична стойност от средноденоношните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

Алармен праг е всяко ниво, чието превишаване е свързано с риск за здравето на населението, включително при кратковременна експозиция и при превишаването на което се предприемат съответните мерки за информиране и предупреждение на населението в съответните райони.

В „Тримесечен бюлетин за състоянието на околната среда в Република България за нивата на основните показатели за качество на атмосферния въздух по тримесечия на 2020 година на ИАОС, са публикувани данни от пункт „Русе - Възраждане”, за показателите: серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици (ФПЧ10), фини прахови частици (ФПЧ2.5).

Показателите, по които се извършват анализите са: общ суспендиран прах, серен и азотен диоксид. Анализи на замърсителите се извършват съгласно действащите БДС и утвърдени от НЦОЗА гр. София методики. Получените резултати са сравнени с пределно допустимите концентрации, определени в Наредба № 14/1997г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места и Наредба №12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, серен, азотен диоксид в атмосферния въздух.

## **А. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ**

Използвани за данните за атмосферния въздух по тримесечия бюлетин на 2020 година, публикувани за пункт „Русе - Възраждане” на ИАОС (Приложение 1).

Въз основа на наличните данни, могат да бъдат направени следните изводи, по отношение нивата на контролираните замърсители и тенденциите в развитието им за 2020 година.

По показател **серен диоксид:**

- Най-високата средно часова максимална концентрация за годината е  $86.84 \mu\text{g}/\text{m}^3$  на пункт „Възраждане“, при норма  $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ . Средно денонощната концентрация е на пункт „Възраждане“ -  $31.16 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , при норма  $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$

По показател **азотен диоксид**:

- Средно часовата концентрация на азотен диоксид на пункт „Възраждане“ - е  $145.35 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , при нормата  $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .

#### **ФПЧ 10 (фини прахови частици $10\mu$ ) - СДН $50\text{mg}/\text{m}^3$ , СГН $40\text{mg}/\text{m}^3$**

Данните от „Тримесечен бюлетин за състоянието на околната среда в Република България“ на ИАОС показват, че има завишение на нивата през годината. Регистрирани са превишавания на средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве..

Максимална измерена средноденонощна концентрация варира в границите от  $44.74 \text{mg}/\text{m}^3$  до  $194.63 \text{mg}/\text{m}^3$ . (Приложение 2 - Таблица

**ФПЧ 2,5 (фини прахови частици  $10\mu$ )** - Максимална измерена концентрация варира в границите от  $26.70 \text{mg}/\text{m}^3$  до  $136.37 \text{mg}/\text{m}^3$

### **ИЗВОДИ ЗА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ:**

1. Основен замърсител на атмосферния въздух остават фините прахови частици, (ФПЧ10), което създава реален риск от завишаване на белодробната заболяемост.

## **Б. ЗДРАВНО СЪСТОЯНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО**

### **Общи данни**

Броят на регистрираните заболявания в амбулаториите на лечебните заведения през 2020 година са на база обобщени данни от Дирекция „Медицински дейности“ при РЗИ - Русе (учетни форми № 365, Приложения № 5 и 6 по класове болести и нозологични единици за 2020 г.). Честотата на заболяванията е изчислена на 1 000 жители.

В анализа са разгледани следните класове болести и нозологични единици:

- новообразувания и от тях злокачествени новообразувания;
- болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм, и от тях желязо-недоимъчни анемии;
- болести на дихателната система и от тях остри инфекции на горните дихателни пътища, вазомоторен и алергичен ринит, пневмонии, хроничен бронхит и астма;
- болести на кожата и подкожната тъкан, и от тях дерматит и екзема.

### **Анализ на данните (Приложение 2)**

Честота на общо регистрираните заболявания в амбулаториите на лечебните заведения на град Русе през 2020 г. е 926.82‰, 2019 г. е 1040.75‰, 2018 г. е 1074,17‰, през 2017 г. е 1089,17‰, през 2016 е 1084,45‰. Показателите в последните 3 години варират в тесни граници.

Абсолютният брой, относителният дял и честотата на регистрираните новообразувания се наблюдава леко колебание с тенденция на занижаване. Темпът на общия показател е плавен – 2020 г. е 15.24‰, 2019 г. е 17.22‰, 2018 г. е 17.30‰, 2017 г. е 17.89‰, 2016 г. е 21.51‰.

През 2020 г. болестите на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм са колебливи за 2016 г. – 5,54‰, 2017 г. – 5.73‰, 2018 г. – 5.23‰, 2019 г. – 5.59‰, 2020 г. – 6.41‰.

Абсолютният брой, честотата и относителните дялове на регистрираните болести на дихателната система са колебливи, спрямо предходните години – общо за 2020 г. 218.94% , 2019 г. 293.51% , 2018 г. 335.16% , 2017 г. 299,37% , 2016 г. 295.67%.

Абсолютният брой, честотата и относителният дял на регистрираните болести на кожата и подкожната тъкан запазват стойностите спрямо предходни години с леки колебания: 2016 г. 61.99% , 2017 г. 68.08% , 2018 г. 69.09% , 2019 г. 68.34% , 2020 г. 62.11%.

### **ИЗВОДИ ЗА ЗДРАВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО**

1. Абсолютният брой и честота на регистрираните болести в амбулаториите на лечебните заведения в гр. Русе, в последните 3 години, варират в тесни граници.

2. Абсолютният брой, относителният дял и честотата на регистрираните новообразувания се колебае в тесни граници.

3. Показателите при болестите на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм са колебливи.

4. Абсолютният брой, честотата и относителните дялове на регистрираните болести на дихателната система са леко понижени, спрямо предходни години.

5. Честотата и относителният дял и на болестите на кожата и подкожната тъкан са с леки колебания.

### **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

Наблюденията на качеството на атмосферния въздух показват, че основен замърсител в град Русе са фините прахови частици. Въпреки, че средногодишните им стойности са по-ниски, те все още са над пределните норми, което е неблагоприятно.

Нивата на останалите замърсители на въздуха варират в тесни граници през годините, като средногодишните им концентрации са под граничните стойности.

Показателите регистрирана заболеваемост по класове болести и нозологични единици бележат леки колебания.

Влияние върху заболеваемостта на населението оказват различни фактори на жизнената среда, физиологичните особености на отделния индивид и начина му на живот. Значение за динамиката на показателите има и организацията на здравното обслужване на населението, възможността за достъп до медицинска помощ, както и личната преценка на всеки един пациент за навременно диагностициране и лечение.

С цел подобряване качеството на атмосферния въздух, за намаляване на вредното въздействие на атмосферното замърсяване върху здравето на населението даваме следните

### **ПРЕПОРЪКИ И ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ И МЕРКИ:**

*Строителните обекти да се предават след щателно измиване на площадката и прилежащите площи и недопускане на замърсяване с кал и други отпадъци, водещи до увеличаване на пътния нанос или ветрово запрашване.*

Съгласно чл. 20 на Наредба №15 за управление на отпадъците на територията на Община Русе: „Лицата, извършващи дейности по събиране, транспортиране и/или третиране на строителните отпадъци (СО) са длъжни след приключване на строителството да възстановят първоначалния вид на тротоара, уличното платно, зелените площи и др. терени, които са били включени в строителната площадка на обекта,

което включва и почистване на цялата строителна площадка и измиване на улиците, тротоарите, алеите, пешеходните зони и др. замърсени елементи на строителната площадка с твърда настилка.

И на основание чл. 21 от Наредба №15 се забранява:

- Замърсяването по какъвто и да е начин ( при излизане от строителната площадка на камиони с мръсни гуми, замърсяване от работниците, работещи на строителната площадка и др. ) на улиците, тротоарите и др. територии за обществено ползване извън границите на строителната площадка и/ или извън границите на имота, при извършване на строителни, изкопни или ремонтни работи.
- Замърсяване на пространството около строителния обект с прахови частици по време на строителството или дейностите по премахване и разрушаване на сгради, както и при третирането и транспортирането на СО.

Ежедневен контрол върху изпълнение на наредбите на Общински съвет Русе се осъществява от служители на специализирано звено „Контрол за опазване на обществения ред и сигурността“ при Община Русе и служители на отдел „Екология“.

През 2020 г. се извършиха 65 проверки от отдел „Екология“ за вида на използваните горивни материали през зимния сезон на територията на гр. Русе, които са проведени съвместно със служителите на ОДМВР – Русе. Съставени са 9 броя акта за установени административни нарушения по мл. 10, т.2 от Наредба за опазване на околната среда на територията на Община Русе : „*Забранява се използването на нестандартни горивни материали ( гума, пластмаси, ПВХ плоскости, едрогабаритни отпадъци и др. ) за отопление или технологични нужди*“.

*Ремонт и възстановяване на повредени тротоарни настилки и на паркингите за домуване на МПС*

През 2020 г. ОП „Комунални дейности“ продължава дейността по ремонтни работи по улици, тротоари и др.

*Периодично почистване (ръчно или машинно) на непрекъснато натрупващия се пътен нанос на границата между пътното платно и паркингите.*

Съгласно договора за предоставяне на дейността по обществена хигиена ежедневно се извършва ръчно и машинно метене на улиците от главната и второстепенната улична мрежа, площадите, тротоарите и велоалеите. Обработваната площ се почиства от наноси, пръст, пясък, отпадъци и саморасли растения и след това камарите се изнасят в рамките на работния ден.

През 2020 г. освен почистването на пътните платна на територията на гр. Русе от образувалия се нанос, се почистваха и площадките, на които се разполагат съдовете за събиране на битови отпадъци, което задължение се поема от Изпълнителя на дейността по сметосъбиране и извозване на битовите отпадъци на територията на гр. Русе.

*Системно машинно миене на основната пътна мрежа на града и особено улиците, по които се движи обществения транспорт.*

Съгласно договора за предоставяне на дейността по обществена хигиена на територията на гр. Русе, в началото на пролетта стартира ежедневно миене на улици от първостепенна улична мрежа. Основните пътни артерии, улици от първостепенна улична мрежа на гр. Русе се мият през нощта с цел избягване на натоварения трафик през деня.

През 2020 г. освен измиването на пътното платно се извърши и дейността по дезинфекция на съдовете за битови отпадъци със специализирана техника за дейността, като се измиват щателно и площадките, на които се разполагат те.

*Проверки и контрол по спазване на изискванията за задължително покриване на тежкотоварните автомобили при транспортиране на строителни отпадъци и насипни товари с цел намаляване на запрашаването на въздуха и предотвратяване замърсяване на уличните платна.*

Съгласно чл. 16, буква „е“ от *Наредба №3 за организация и развитие на комунално- битовата дейност в Община Русе* е забранено превозването на отпадъци и шума от МПС без покривала. Същата забрана е регламентирана и е мл. 21, т.7 на *Наредба №15 за управление на отпадъците на територията на Община Русе*.

Ежедневен контрол върху изпълнение на наредбите на Общински съвет – Русе се осъществява от служители на специализирано звено „Контрол за опазване на обществения ред и сигурността“, при Община Русе.

През 2020 г. са издадени 21 бр. маршрутни листи за транспортиране на отпадъци до инсталации за третирането им, като в тях задължително е упоменато изискването за покриване на товарите.

#### **Други дейности:**

##### ***Проект „Разработване на програма за качеството на атмосферния въздух на Община Русе за периода 2020-2025 г.“***

Община Русе има сключен административен договор №Д-34-10/27.058.2020 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз по процедура чрез директно предоставяне BG16M1OP002-5.005 „Разработване Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух - 2“. Проектът предвижда разработването на Програма за качеството на атмосферния въздух по показатели ФПЧ10 и ФПЧ2,5 на Община Русе за периода 2021-2026 г.

Разработването на програмата за качеството на атмосферния въздух на Община Русе ще се извърши от избраната за изпълнител „ВАНГ“ЕООД, с която Община Русе има сключен договор по реда на ЗОП.

##### ***Интегриран проект „Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“ по Програма LIFE***

През 2020 г. подмяната на отоплителните уреди на 64 броя домакинства по пилотната фаза на проекта.

Подмяната е извършена от избран изпълнител по реда на ЗОП, за доставка и монтаж на отоплителните устройства за битово отопление за пилотната фаза.

На 30.03.2020 г. е сключен договор между Столична община и „Орион Инвайърмент“ООД с предмет: „Доставка, монтаж и пускане в експлоатация на 12 еднотипни стационарни станции за контрол на качеството на атмосферния въздух за : Столична община, Община Бургас, Община Русе, Община Стара Загора, Община Велико Търново и Община Монтана“. Съгласно договора се извърши разполагането на 2 броя стационарни станции на територията на всяка една от общините. На основание чл.20 от Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) и във връзка с изпълнение на Заповед № РД-551/24.07.2015 г. на министъра на околната среда и водите, работната група, състояща се от представители на Министерството на околната среда и водите. Изпълнителна агенция по околна среда, Регионална инспекция по околната среда и водите – Русе. Регионална лаборатории – Русе и Община Русе, взе решение за разполагането на двете измервателни станции в дворните пространства на ОУ „Алеко Константинов“ и ОУ „Олимпи Панов“. В средата на месец септември се извърши доставката и монтажа на двете измервателни станции, които измерват концентрациите на ФПЧ10 ФПЧ2,5 и метеорологични параметри с предаване на данни в реално време.

##### ***Проект: „Интегрирана система за градски транспорт на град Русе – 2 етап“***

Проектът е стартиран на 02.01.2017 г. и е приключен на 30.12.2020 г. По същия са изпълнени всички 6 компоненти:

К.1-Изграждане на пешеходна връзка-надлез между кв. „Родина“ 3 и кв. „Чародейка“;

К.2-Реконструкция на бул. „Придунавски“ и рехабилитация на 3 бр. пасарелки;

К.3-Изграждане на пешеходна зона по ул. „Чипровци“;

К.4-Рехабилитация и реконструкция на ул. „Шипка“ в участъка от ул. „Чипровци“ до бул. „България“;

К.5-Реконструкция и рехабилитация на пешеходен подлез при МГ „Баба Тонка“;

К.6-Надграждане на интелигентната транспортна система;

Всички обекти са въведени в експлоатация и са с разрешения за ползване след проведени държавни приемателни комисии. Всички договори са изпълнени и е извършено окончателно плащане по тях.

По проекта е заложен общ индикатор с наименование: „Намаляване на емисиите на парникови газове: Очаквано годишно намаляване на емисиите на парникови газове“. Мярката, по която се отчита с тонове CO<sub>2</sub> екв. Целевата стойност общо е 90,26 т/г. Отчетената стойност след приключване на проекта е 90,57 т/г. на общият индикатор по проект ИГТ на гр. Русе – 2 етап е изпълнен.

### ***Проект: „Реконструкция и рехабилитация на пешеходна среда и изграждане на зони за обществен отдих“***

През 2020 г. в рамките на проекта са довършени следните дейности и обекти:

-Реконструкция и рехабилитация на пешеходната среда по ул. „Баба Тонка“.

-Реконструкция и рехабилитация на пешеходната среда по ул. „Славянска“.

-Реконструкция и рехабилитация на пешеходната среда по ул. „Църковна независимост“.

-Реконструкция и рехабилитация на пешеходната среда по ул. „Райко Даскалов“.

-Рехабилитация и изграждане на зона за обществен отдих по крайбрежната ивица на гр. Русе в района на ж.п. прелеза на Речна гара до ул. „Мостова“ – първи, втори и трети етап;

-Парка на Младежта – реконструкция и паркоустройство, в т. ч. изграждане на голяма детска площадка и фитнес площадки на открито, гр. Русе, к- „Възраждане“ – четвърти етап.

Обектите са изпълнени и въведени в експлоатация.

### ***Проект: „CIVITAS ECCENTRIC – Иновативни решения за устойчива мобилност на хора в периферните градски квартали и товарна логистика без вредни емисии в градските центрове“***

През периода м. май 2019 г.- м. май 2020 г. е тествана пилотната линия на градския транспорт, свързваща кв. „Дружба“ с центъра на града и Централна жп гара, която се движи по четири маршрута. Линията е експериментална и се изпълнява със специално брандирани тролейбуси, за времето от 21:30 часа до 03:30 часа. С цел популяризиране на нощната линия, във всички превозни средства са поставени брошури и плакати с информация за разписанието на маршрутите. Билетът за еднократното използване на нощния транспорт е 1 лев.

### ***Проект: „Прилагане на мерки за енергийна ефективност на четири обекта от образователната, културната и социалната инфраструктура на община Русе“***

По проекта не са изпълнени дейности и не са разходвани средства през 2019 г. и 2020 г.

С писмо с вх. №91-69-11/26.06.2018 г., Национален доверителен еко фонд ни информира, че съгласно Решение на Управителния съвет /УС/ на НДЕФ от 31.05.2018 г., до осигуряване на допълнителен финансов ресурс по „Инвестиционна програма за Климата“. Изпълнителното бюро на НДЕФ временно отлага осъществяването на предварителен контрол на процедурата за избор на изпълнител на определения от нас приоритетен за изпълнение обект в обхвата на Проекта. В писмото се казва още, че след осигуряване на допълнителен ресурс за

финансиране на проекти по ИПК, ще бъдем уведомени, за да подготвим тръжната документация за предварителен контрол от страна на НДЕФ, съгласно чл. 12 от Оперативното ръководство по Програмата. Към настоящият момент, в Община Русе все още не е постъпило писмо, с което ни уведомяват за осигуряване на финансов ресурс и по-нататъшно задвижване на дейностите по изпълнение на Проекта.

***Проект: „Прилагане на мерки за енергийна ефективност на 17 сгради общинска собственост“***

По проекта не са изпълнени дейности и не са разходвани средства през 2019 г. и 2020 г.

С писмо с вх. №91-69-11/26.06.2018 г., Национален доверителен еко фонд ни информира, че съгласно Решение на Управителния съвет /УС/ на НДЕФ от 31.05. 2018 г., до осигуряване на допълнителен финансов ресурс по „Инвестиционна програма за Климата“. Изпълнителното бюро на НДЕФ временно отлага осъществяването на приоритетен за изпълнение обект в обхвата на Проекта. В писмото се казва още, че след осигуряване на допълнителен ресурс за финансиране на проекти по ИПК, ще бъдем уведомени за да подготвим тръжната документация за предварителен контрол от страна на НДЕФ, съгласно чл. 12 от Оперативното ръководство по Програмата. Към настоящият момент, в Община Русе все още не е постъпило писмо, с което ни уведомяват за осигуряване на финансов ресурс и по-нататъшно задвижване на дейностите по изпълнение на Проекта.

***Санитарне и обновяване на многофамилни жилищни сгради***

През 2020 г. по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради беше обновен изцяло последният от одобрените блокове на този етап, като по този начин 165 домакинства се възползваха от възможностите за безплатно реновиране на домовете им. Общият брой на сградите на територията на Община Русе, обновени от стартирането на Програмата достигна 27. Общият брой живущи – над 4600 души



От стартирането на Програмата през 2015 г. до края на 2020 г., стойността на сключените договори за изпълнение на дейности по обновяване на многофамилни жилищни сгради надхвърля 33млн.лв.

***Временна комисия за проучване на всички факти и обстоятелства, свързани със замърсяването на атмосферния въздух и за отпадъците в Община Русе***

Предложена и сформирана от Общински съвет Русе е временна комисия от общински съветници, която да проучи всички факти и обстоятелства, свързани със замърсяването на атмосферния въздух в Община Русе, да предостави цялата информация на гражданите и да изготви обща позиция на русенската общественост по въпроса. В работата ѝ са привлечени преподаватели и студенти от Русенски университет „Ангел Кънчев“. Прави се инвентаризация на промишлените производства в Русе.

1. Да се изградят изолационни растителни пояси от едроразмерна и храстова растителност, способна да адсорбира аерозолите от въздуха по булевардите и улиците с интензивен транспортен трафик.
2. Да продължи да се ползва системата за мокро метене на улиците с интензивен транспортен трафик.
3. Правилно да се организира и регулира уличното движение.
4. Да се насърчават озеленителните и залесителни мероприятия.
5. Да се осъществява контрол при изпълнение на основни и текущи ремонти, при реконструкции на уличната мрежа, за своевременно измиване на транспортната техника при напускане на обекта.
6. Да се задължават инвеститорите за измиване на трасетата, по които се движи строителната техника от/до обекта.
7. Пътната настилка да се поддържа в добро състояние.
8. За по-добро вентилиране на пътните артерии, в гр. Русе да се развива нискоетажно строителство по протежението им.

## Приложение 1

### НИВА НА ОСНОВНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ ПО ТРИМЕСЕЧИЯ НА 2016 ГОД. (данни на ИАОС)

Таблица 1. СРЕДНОЧАСОВИ НИВА НА СЕРЕН ДИОКСИД

2020 г. тримесечие	Пункт	Брой регистрирани данни бр. 1h-концентрации	Брой превишения на ПС за СЧН [350µg/m <sup>3</sup> ]	Максимална измерена (средночасова) концентрация [µg/m <sup>3</sup> ]	Брой превишения на АП*
1	2	3	4	5	6
I-во	Русе - Възраждане	2146	0	65.72	0
II-ро	Русе - Възраждане	2145	0	86.52	0
III-то	Русе - Възраждане	2169	0	37.93	0
IV-то	Русе - Възраждане	2169	0	86.84	0

\*АП - алармен праг за серен диоксид (500 µg/m<sup>3</sup>, измерени в три последователни часа)

\* поради технически причини данните на SO<sub>2</sub> са под 90 %

Таблица 2. СРЕДНОДЕНОНОЩНИ НИВА НА СЕРЕН ДИОКСИД

2020 г. тримесечие	Пункт	Брой регистрирани данни бр. 24h-концентрации	Брой превишения на ПС за СДН [125µg/m <sup>3</sup> ]	Брой превишения на ГОП [75µg/m <sup>3</sup> ]	Максимална измерена средноденонощна концентрация [µg/m <sup>3</sup> ]	Средна/годишна концентрация [µg/m <sup>3</sup> ]
1	2	3	4	5	6	7
I-во	Русе - Възраждане	91	0	0	30.14	15.26
II-ро	Русе - Възраждане	91	0	0	31.16	11.20
III-то	Русе - Възраждане	92	0	0	13.87	8.42
IV-то	Русе - Възраждане	92	0	0	31.28	10.47

ГОП – горен оценъчен праг за съдържание на серен диоксид в атмосферния въздух

\* поради технически причини данните на SO<sub>2</sub> са под 90 %

## АЗОТЕН ДИОКСИД И АЗОТНИ ОКСИДИ - НОРМИ ЗА ЗАЩИТА ЗДРАВЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

Таблица 3. СРЕДНОЧАСОВИ НИВА НА АЗОТЕН ДИОКСИД

2020 г. тримесечие	Пункт	Брой регистрирани данни бр. 1h- концентрации	Максималн а измерена средночасов а концентрац ия [ $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ]	Брой превишения на ПС за СЧН ( $200\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	Брой превишения на ГОП [ $140\mu\text{g}/\text{m}^3$ ]	Брой превишения на АП*
1	2	3	4	5	6	6
I-во	Русе - Възраждане	2146	145.35	0	1	0
II-ро	Русе - Възраждане	2033	109.81	0	0	0
III-то	Русе - Възраждане	2167	116.12	0	0	0
IV-то	Русе - Възраждане	2102	131.63	0	0	0

- **АП** - алармен праг за азотен диоксид ( $400 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , измерени в три последователни часа)

- **ГОП** – горен оценъчен праг за съдържание на азотен диоксид в атмосферния въздух

\* поради технически причини данните на  $\text{NO}_2$  са под 90 %

## ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ (ФПЧ)

Таблица 4 ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ (ФПЧ10)

2020 г. тримесечие	Пункт	Брой регистрирани данни	Брой превишения на ПС за СДН [50µg/m³]	Максимална измерена средноденонощна концентрация [µg/m³]	Средна концентрация [µg/m³]
1	2	3	4	5	6
I-во	Русе - Възраждане	88	26	194.63	47.07
II-ро	Русе - Възраждане	89	1	65.79	22.47
III-то	Русе - Възраждане	90	0	44.74	23.36
IV-то	Русе - Възраждане	92	26	177.20	45.59

\* поради технически причини данните на ФПЧ10 за II-то тримесечие са под 90 %

**Таблица 5 ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ (ФПЧ2.5)**

2020 г. тримесечие	Пункт	Брой регистрирани данни	Максимална измерена концентрация [µg/m³]	Средна концентрация [µg/m³]
1	2	3	4	5
I-во	Русе - Възраждане	89	136.37	31.98
II-ро	Русе - Възраждане	91	26.48	11.28
III-то	Русе - Възраждане	92	26.70	13.48
IV-то	Русе - Възраждане	92	102.66	22.23

\* поради технически причини данните на ФПЧ2,5 за II-то тримесечие са под 90 %

Приложение 2

СТРУКТУРА НА РЕГИСТРИРАНАТА БОЛЕСТНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО КЛАСОВЕ БОЛЕСТИ  
В ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ 2016 - 2020 г.

Класове болести по МКБ10	2016 г.		2017 г.		2018 г.		2019 г.		2020 г.	
	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял
Инфекциозни и паразитни болести	72,36	2,37	73,56	2,50	79,65	2,72	87,81	2,94	103,82	3,64
Новообразувания	53,73	1,76	49,59	1,69	47,86	1,64	47,95	1,61	40,91	1,43
Болести на кръвта и кръвотв.органи	18,35	0,62	17,85	0,61	17,81	0,61	19,8	0,66	18,28	0,64
Б-ти на ендокр. система	188,30	6,16	167,88	5,71	172,10	5,89	190,04	6,37	179,58	6,30
Психични и поведенчески разстройства	57,18	1,87	54,13	1,84	51,65	1,77	48,13	1,61	58,80	2,06
Болести на нервната с-ма	138,54	4,53	127,79	4,34	127,22	4,35	130,79	4,38	118,91	4,17
Болести на окото и придатъците му	203,38	6,65	188,25	6,40	182,50	6,24	171,74	5,76	164,78	5,78
Болести на ухото и мастоидния израстък	84,66	2,77	81,30	2,76	81,59	2,79	84,77	2,84	76,14	2,67
Болести на органите на кръвообращението	696,11	22,77	678,41	23,06	632,51	21,63	712,55	23,88	674,92	23,67
Болести на дихателната система	495,72	16,22	490,64	16,64	527,41	18,04	506,78	16,98	421,47	14,78
Болести на храносмил. система	152,91	5,00	146,63	4,98	144,11	4,93	137,58	4,61	129,00	4,52
Болести на кожата и подкожната тъкан	122,89	4,02	120,75	4,10	122,03	4,17	115,64	3,87	109,39	3,84
Болести на костно-мускулната с-ма	286,39	9,37	282,35	9,60	281,57	9,63	301,17	10,09	301,05	10,56
Болести на пикочо-половата с-ма	263,61	8,62	245,76	8,35	242,12	8,28	218,82	7,33	204,13	7,16
Бременност, раждане и послеродов период	27,54	0,90	24,32	0,83	24,20	0,83	17,83	0,6	22,34	0,78
Някои състояния, възникващи през перинаталния период	2,17	0,07	2,06	0,07	1,83	0,06	1,95	0,07	1,51	0,05
Вродени аномалии	7,11	0,23	6,49	0,22	5,80	0,20	6,62	0,22	5,68	0,20
Симпт.,пр. и откл. от нормата, открити при кл. и лаб. изсл.	66,90	2,19	63,18	2,15	65,13	2,23	66,98	2,24	59,53	2,09
Травми и отравяния	118,65	3,88	121,11	4,12	116,79	3,99	117,24	3,93	102,75	3,60
<b>ВСИЧКО:</b>	<b>3056,50</b>	<b>100,00</b>	<b>2942,06</b>	<b>100,00</b>	<b>2923,89</b>	<b>100,00</b>	<b>2984,19</b>	<b>100,00</b>	<b>2851,82</b>	<b>100,00</b>

**СТРУКТУРА НА РЕГИСТРИРАНАТА ЗАБОЛЕВАЕМОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО КЛАСОВЕ БОЛЕСТИ  
В ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ 2016 -2020 г.**

Класове болести по МКБ10	2016 г.		2017 г.		2018 г.		2019 г.		2020 г.	
	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял
Инфекциозни болести и паразитози	46.43	4.28	48,23	4.43	47,91	4,46	49,69	4,77	54,85	5,92
Новообразувания	21.51	1.98	17,89	1,64	17,30	1,61	17,22	1,65	15,24	1,64
Болести на кръвта и кръвотворните органи	5.54	0.51	5,73	0,53	5,23	0,49	5,59	0,54	6,41	0,69
Б-ти на ендокринната система	33.49	3.09	33,39	3,07	25,71	2,39	30,9	2,97	29,74	3,21
Психични разстройства	10.56	0.97	10,05	0,92	9,32	0,87	8,92	0,86	11,21	1,21
Болести на нервната система	42.46	3.92	39,11	3,59	39,88	3,71	36,05	3,46	34,88	3,76
Болести на окото и придатъците му	54.08	4.99	51,98	4,47	46,39	4,32	42,69	4,1	36,20	3,91
Болести на ухото	45.00	4.15	45,22	4,15	43,35	4,04	42,68	4,1	39,30	4,24
Болести на органите на кръвообращ.	104.44	9.63	104,04	9,55	81,64	7,60	106,2	10,2	97,40	10,51
Болести на дихателната система	295.67	27.26	299,37	27,49	335,16	31,20	293,51	28,2	218,94	23,62
Болести на храносмилателната с-ма	61.82	5.70	64,07	5,88	63,32	5,89	64,38	6,19	52,74	5,69
Болести на кожата и подкожната тъкан	61.99	5.72	68,08	6,25	69,09	6,43	68,34	6,57	62,11	6,70
Болести на костно-мускулната с-ма	85.74	7.91	92,45	8,49	82,01	7,63	82,43	7,92	74,09	7,99
Болести на пикочо-половата с-ма	94.20	8.69	96,94	8,90	98,65	9,18	83,94	8,07	74,67	8,06
Бременност, раждане и послеродов период	4.38	0.40	5,58	0,51	5,76	0,54	4,22	0,41	5,11	0,55
Някои състояния, възникнали през перинаталния период	0.88	0.08	0,82	0,08	0,65	0,06	0,55	0,05	0,39	0,04
Вродени аномалии	1.60	0.15	1,51	0,14	1,58	0,15	1,43	0,14	1,14	0,12
Симпт., пр. и откл. от нормата, открити при кл. и лаб. изсл.	45.47	4.19	42,48	3,90	43,81	4,08	43,85	4,21	36,25	3,91
Травми и отравяния	69.19	6.38	62,22	5,71	57,41	5,34	58,16	5,59	50,10	5,41
<b>ВСИЧКО:</b>	<b>1084.45</b>	<b>100.00</b>	<b>1089,17</b>	<b>100,00</b>	<b>1074,17</b>	<b>100,00</b>	<b>1040,75</b>	<b>100,00</b>	<b>926,82</b>	<b>100,00</b>

**ЗАБОЛЕВАЕМОСТ ОТ ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ НА 100 000 ДУШИ, РЕГИСТРИРАНА В ОБЛАСТ РУСЕ**

**ЗА ПЕРИОДА 2016 - 2020 г.**

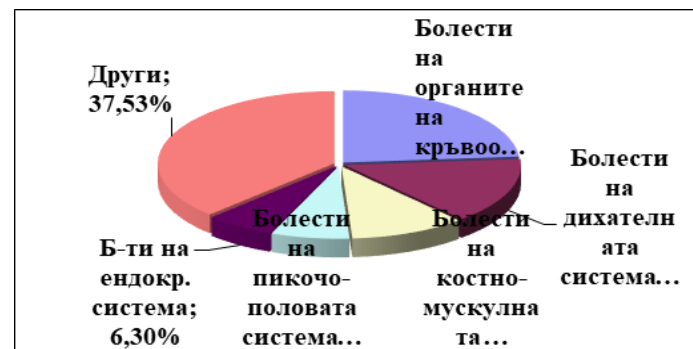
Заболявания	2016 г.		2017 г.		2018 г.		2019 г.		2020 г.	
	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души	Брой	на 100 000 души
Салмонелоза	37	16,25	30	13,29	33	14,77	56	25,30	39	18,33
Дизентерия - остра	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,90	0	0,00
Колиентерити	24	10,54	16	7,09	15	6,71	18	8,13	21	9,87
Гастроентерит, ентероколит	593	260,45	541	239,73	565	252,81	499	225,45	198	93,08
Вирусни хепатити	10	4,39	26	11,52	22	9,84	64	28,92	23	10,81
Туберкулоза	30	13,18	44	19,50	34	15,21	49	22,14	30	14,10
Скарлатина	71	31,18	107	47,41	162	72,49	68	30,72	30	14,10
Варицела	1980	869,62	610	270,30	483	216,12	1547	698,94	913	429,18
Ламблиоза (жиардиаза)	23	10,10	31	13,74	30	13,42	32	14,46	7	3,29
Рубеола	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Епидемичен паротит	5	2,20	0	0,00	0	0,00	1	0,45	3	1,41
Серозен менингит, вирусни енцефалити и менингоенцефалити	3	1,32	1	0,44	0	0,00	4	1,81	0	0,00
Антракс	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Марсилска треска	6	2,64	3	1,33	6	2,68	10	4,52	8	3,76
Лаймска болест	20	8,78	30	13,29	36	16,11	29	13,10	21	9,87
Бруцелоза	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Други	253	111,12	327	144,90	216	96,65	219	98,94	7496	3523,73
<b>ВСИЧКО:</b>	<b>3055</b>	<b>1341,77</b>	<b>1766</b>	<b>782,54</b>	<b>1602</b>	<b>716,81</b>	<b>2598</b>	<b>1173,78</b>	<b>8789</b>	<b>4131,55</b>

**Забележка: Във раздел други са включени 7409 случая на COVID 19. Същата сума е включена и в раздел "Всичко".**

**В даните са включени възможен, вероятен и потвърден случай.**

### Структура на болестността по причини в Област Русе

Болести на органите на кръвообращението	23,67%
Болести на дихателната система	14,78%
Болести на костно-мускулната система	10,56%
Болести на пикочо-половата система	7,16%
Б-ти на ендокр. система	6,30%
Други	37,53%



### Структура на заболяемостта по причини в Област Русе

Болести на дихателната система	23,62%
Болести на органите на кръвообращението	10,51%
Болести на пикочо-половата система	8,06%
Болести на костно-мускулната система	7,99%
Болести на кожата и подкожната тъкан	6,70%
Други	43,12%



### БОЛЕСТНОСТ ОТ ТУБЕРКУЛОЗА НА 100 000 ДУШИ, РЕГИСТРИРАНА В ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2016 - 2020 г.

	2016 г.		2017 г.		2018 г.		2019 г.		2020 г.	
	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души
Активна туберкулоза всички форми	112	50,11	103	46,54	99	45,30	98	45,48	125	58,76



Белодробна туберкулоза - всичко	89	39,82	87	39,31	81	37,06	75	34,81	97	45,60
Извънбелодробна туберкулоза - всичко	23	10,29	16	7,23	18	8,24	23	10,67	28	13,16

**ЗАБОЛЕВАЕМОСТ ОТ ТУБЕРКУЛОЗА НА 100 000 ДУШИ, РЕГИСТРИРАНА В ОБЛАСТ РУСЕ  
ПРЕЗ ПЕРИОДА 2016 - 2020 г.**

	2016 г.		2017 г.		2018 г.		2019 г.		2020 г.	
	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души	брой	на 100 000 души
Активна туберкулоза всички форми	28	12,53	41	18,52	28	12,81	45	20,88	30	14,10
Белодробна туберкулоза - всичко	22	9,84	34	15,36	24	10,98	31	14,39	22	10,34
Извънбелодробна туберкулоза - всичко	6	2,68	7	3,16	4	1,83	14	6,50	8	3,76

**Забележка:** Данните са получени след обработка на годишните статистически отчети на лечебните заведения за болнична помощ.

**Болестност и заболяемост от активна туберкулоза на 100 000 души от област Русе**

	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
<b>Болестност</b>	50,11	46,54	45,30	45,48	58,76
<b>Заболеваемост</b>	12,53	18,52	12,81	20,88	14,10

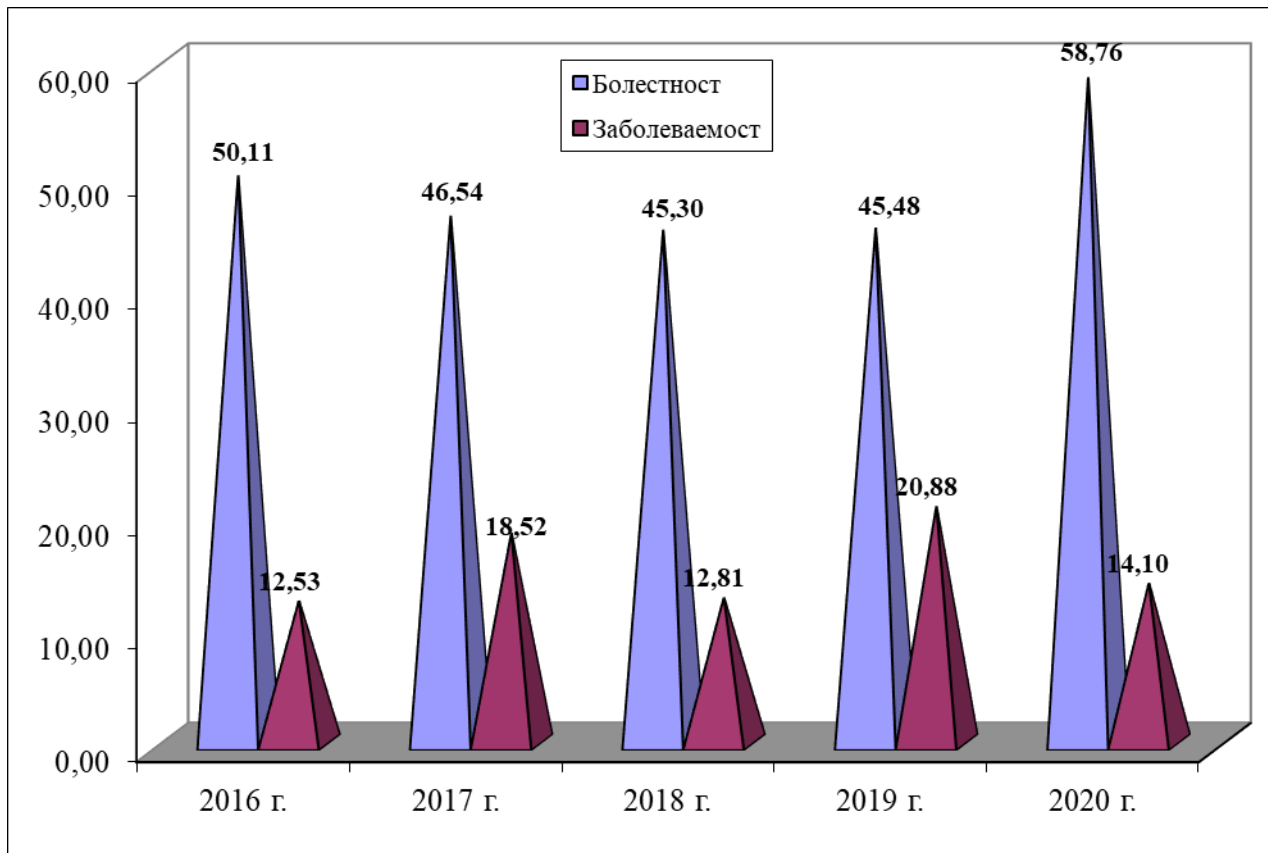
**Болестност и заболеваемост от злокачествени новообразувания на 100 000 души от област Русе**

	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
<b>Болестност</b>	5566,72	5740,59	5232,56	6141,26	6127,51
<b>Заболеваемост</b>	569,60	578,76	587,50	620,48	519,44

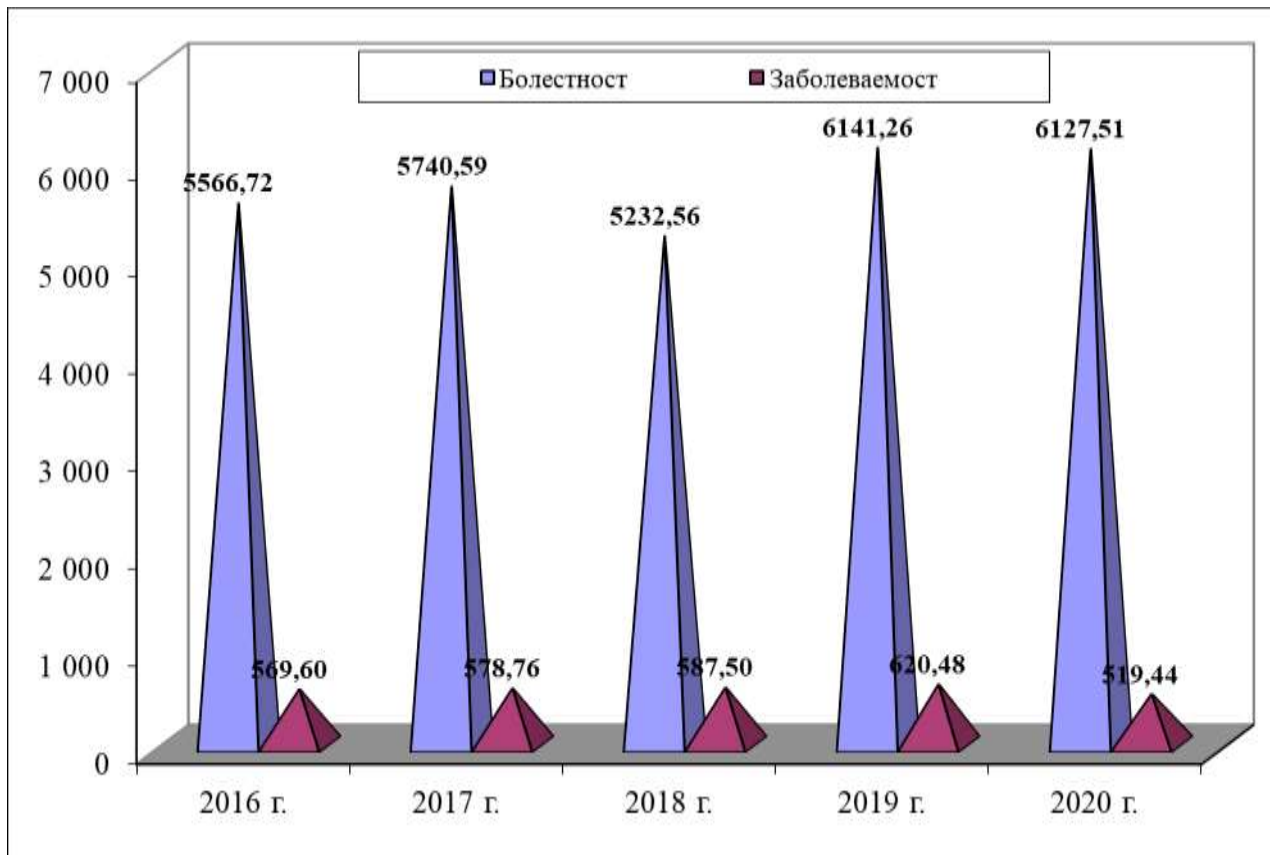
**Заболеваемост от сифилис на 100 000 души в област Русе**

	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
<b>Заболеваемост</b>	6,71	9,04	11,44	4,64	5,64

**Болестност и заболеваемост от активна туберкулоза на 100 000 души от област Русе**

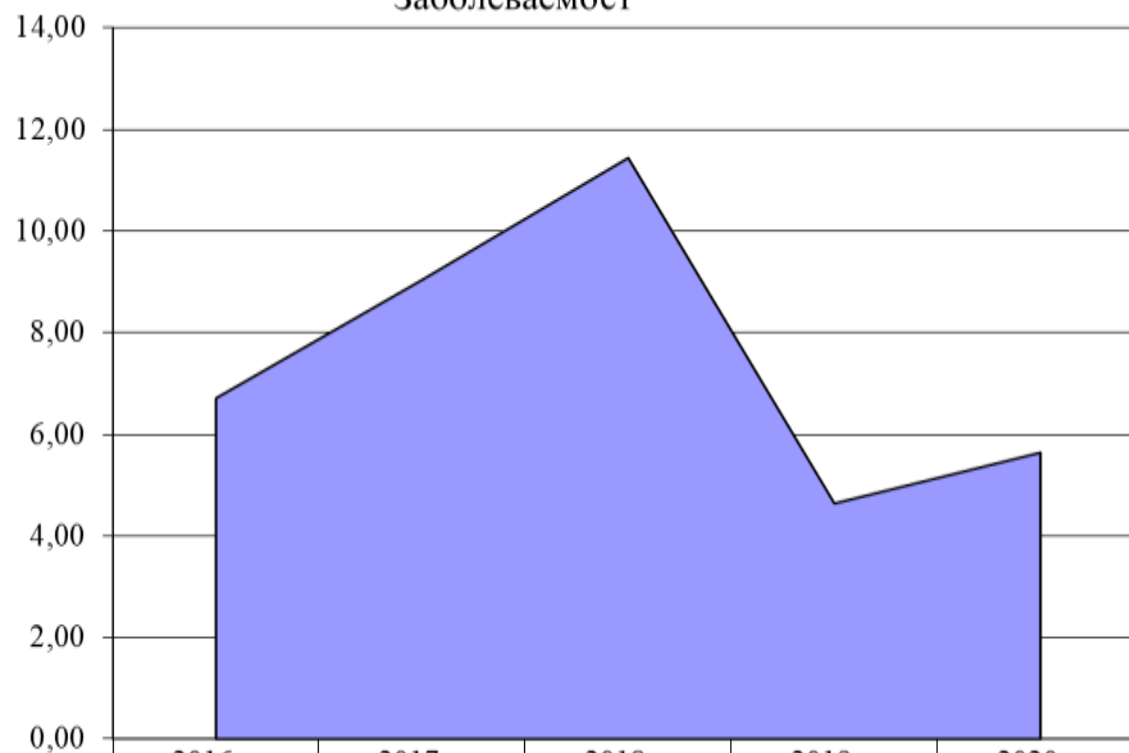


**Болезность и заболеваемость от злокачественных новообразований на 100 000 души от област Русе**



**Заболеваемость от сифилис на 100 000 души в област Русе**

Заболѐваемост



Заболѐваемост	6,71	9,04	11,44	4,64	5,64
---------------	------	------	-------	------	------

2016 г.

2017 г.

2018 г.

2019 г.

2020 г.

6,71

9,04

11,44

4,64

5,64









